

Een niche voor iedereen

Met de voorstelling *Moving shadows* door Die Mobilés start woensdag in Meppel Puppet International. De dertiende editie van het festival omvat vijf dagen waarin grenzen worden verkend en vooroordelen beslecht. Artistiek leider Elly Bakker blikkt vooruit aan de hand van drie programmaonderdelen.

JOEP VAN RUITEN

Route 40-45

‘W e proberen elk jaar nieuwe routes met korte voorstellingen uit te stippelen, naast de populaire Popp-en-Route. Vorig jaar hadden we de Rode Lichtjes-route, dit jaar hebben we een fietsroute, een kinderroute, een erfgoedroute en een route over gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Die laatste speelt in de omgeving waar tijdens de oorlog bombardementen zijn geweest, waar veel Joodse mensen woonden en de Duitsers panden hadden geconfiscieerd. Vijf jonge makers is gevraagd op locaties voorstellingen te maken. Om zich te verdiepen zijn ze eerst naar herinneringscentrum Kamp Westerbork geweest. Daarna hebben ze nagedacht over de vraag hoe je zo'n gevoelig onderwerp kunt verbeelden zonder dat het schreeuwerig wordt. Hoe ga je om met deze thematiek? Hoe ga je dat vormgeven? We beginnen met een powerpoint-presentatie over de gebeurtenissen, dan volgt er een wandeling met gids door de buurt; waar de gevangenis

is geweest, waar het casino was, waar de Duitsers hun veldkeuken hadden, waar de transporten vertrokken. Bovenin het NS-gebouw wordt een tentoonstelling bezocht die samen met Kamp Westerbork is gemaakt. Vervolgens zijn er drie voorstellingen. Joeso Peters vertelt in het grootste woonhuis van Meppel over Jacob van Esso, de zakkenjood. In het pand van notaris Lever spelen Silas Neumann en Josje Eikenboom het verhaal van de weduwe van een Oostfrontsoldaat die in Meppel kwam te werken. Het laatste verhaal, van Rianne de Reu en Marieke Braaksma, gaat over de moffenmeisjes van Meppel die in de oude HBS opgesloten zaten. Poppen zijn bij uitstek geschikt om beladen onderwerpen te brengen, zoals over de dood, prostitutie of oorlog. Als je acteurs inzet, bestaat het gevaar dat thema's banaal of vulgair worden. Een pop is altijd onder of boven de wet, omdat een pop an sich geen persoonlijkheid is, maar een verlengstuk van een speler.’

Joeso Peters uit Kiel-Windeweer speelt een voorstelling over Jacob van Esso. FOTO GERRIT BOER

Ramkoers door Bot uit Deventer. FOTO PUPPET INTERNATIONAL

Bot

‘B ot komt uit Deventer en heeft eerder met deze voorstelling op Oerol en het strand van Almere gestaan. Bij ons spelen ze binnen. Het zijn vijf mannen in kilten. Ze zien er misschien uit als Rammstein, wat ze maken is wel even anders: muziek met voorwerpen en gereedschappen, met ijzer, maar ook met een bewegende accordeon en een piano in een draaiend wiel. *Ramkoers* speelt om 23.00 uur – we hebben nog nooit zo'n late voorstelling op ons festival gehad. Hiermee mikken we op het uitgaanspubliek dat van muziek houdt. We willen als festival verbreden. Dan moet je cross-overs programmeren, voorstellingen die aan de grenzen van het genre zitten, die laten zien wat er theatraal allemaal kan met fantasie en levenloze voorwerpen. Voorstellingen als deze leveren binnen ons festival de mooiste discussies op. Dit zijn de strijdpunten, omdat er altijd een gevaar bestaat dat het festival te ver wordt opgerekt. Ik zag dit

op een figurentheaterfestival in Duitsland. En Bot heeft ook in Frankrijk op het grootste poppentheaterfestival ter wereld gestaan, in Charleville. Als zij 'm durven te programmeren, dan moeten wij het ook kunnen verantwoorden. Er zijn dit keer meer voorstellingen waarin een belangrijke rol is weggelegd voor muziek. *Watskeburt!* bijvoorbeeld waarbij De Jeugd van Tegenwoordig als poppen worden verbeeld. En Lejo heeft een voorstelling waarbij hij samenwerkt met musici van Het Orkest van het Oosten. Je kunt op dit festival alle kanten op. Zo werken we dit jaar ook samen met kunstroute *Grensløos Kunst Verkennen* in De Wijk. Het project *Wisselblik*, een kijkdoos van beeldend kunstenaar Els Mondt met een gedicht van Ria Westerhuis, is daardoor bij ons te zien. Zo zoeken we voortdurend nieuwe wegen om duidelijk te maken hoe veelzijdig deze wereld is. Het lijkt een niche waarin we opereren, maar het is een niche voor iedereen.’

Merlin

‘M erlin is een Griekse groep uit Berlijn. Ze spelen het Engelstalige *Clown's house*: vijf scènes van verschillende mensen in een huis die gevangen raken in hun bestaan. Een bankier wordt slachtoffer van zijn inhaliëghed, een huisvrouw die alleen nog maar aan stofzuigen en het vouwen van de was denkt. Het heeft iets naargeestigs. Het is tafeltheater. De spelers zie je niet. Wat ik op YouTube van deze voorstelling zag, leek tergend traag. Maar ik heb ze ook gezien op Festival of Wonder in Silkeborg, Denemarken, een festival vergelijkbaar met dat van ons. Daar oogde het prachtig verstill. De theatervorm die wij in Meppel laten zien, is internationaal georiënteerd. Dat is niet zonder reden, vanuit de makers gezien is het vaak noodgedwongen. In Nederland zijn maar weinig theaters die hen een podium bieden. De theaters spelen liever op veilig: vierhonderd kinderen in een zaal. Terwijl deze vorm het vaak juist van een intieme setting moet hebben. En zeker niet

alleen een kinderpublik. Dat is ook een van de redenen, waarom we programmeurs naar Meppel proberen te halen. We willen hen laten zien wat er gaande en mogelijk is. Bedoeling is dat we over twee jaar bij de volgende festivaleditie een congres voor deze theatervorm organiseren. Toen ik zelf als maker begon, stond ik iedere zondag ergens in een theater. Nu zijn makers na twee, drie keer uitgespeeld. Doodzonde. Mijn generatie poppenspelers is autodidact en komt nog heel erg uit het onderwijs, ook omdat er in de theaters geen plek voor was. Er komt nu een generatie die aan de academie is opgeleid en zich specialiseert in beeldentheater, in materiaaltheater, in figurentheater. Het zit al lang niet meer vast op poppen.’

Festival Puppet International speelt zich van 5 tot en met 9 oktober af in en rond Schouwburg Ogterop in Meppel. Voor kaarten en het programma zie www.puppetinternational.nl

Scène uit *Clown's house* van Merlin. FOTO PUPPET INTERNATIONAL